

Jaargang 71 + september 2025

Paulus

Nr. 398

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten

‘Eerlijk gezegd verlang ik naar versterking’

Zendingswerker in gesloten
gebied ziet uit naar collega's

Wyneke van Horssen:
‘De Bijbel geeft vragen,
daar is uitleg bij nodig’

Nieuwe serie over de
uitzenddienst gestart

Pionieren

Zendingswerkers zijn nogal eens aan het pionieren. Het is belangrijk werk. Maar wat is een pionier eigenlijk en wat doet zo iemand?

Een pionier verkent, probeert de mogelijkheden uit en dat zonder veel te kunnen bouwen op de ervaring van anderen. Een andere betekenis van pionier is wegbereider. In het woord pionieren zit het woordje 'pion', je wordt als een pion vooruit gezet om het doel te bereiken. Een pionier baant de weg voor de ander; zo iemand maakt de weg begaanbaar. In de Bijbel vinden we dit heel duidelijk terug bij Johannes de Doper, hij baande dé weg voor dé Ander. Jesaja noemde hem: 'De stem des roependen in de woestijn: bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht' (Matth. 3:3).

Een van de plaatsen waar gepionierd wordt, is Coliah in Guinee. Pionieren doe je niet binnenshuis, daarvoor moet je naar buiten. Contacten met de dorpsgenoten zijn nodig, maar wat vooral ook belangrijk is: vertrouwen. Zendingswerker Hanneke van der Blonk heeft een Guineese 'familie'. De onderlinge omgang wekt vertrouwen. Het biedt ook andere voordelen zoals sociale controle, veiligheid en contacten.

Tegelijkertijd kunnen er ook verwachtingen ontstaan die ingewikkeld zijn voor een zendingswerker. Willemien van Schothorst ervaart zulke dilemma's in Albanië. Hoe ga je om met verjaardagen en begrafenissen die op zondag plaatsvinden? Nog moeilijker is het voor leden van de zendingsgemeente als er druk op

Op dit moment worden er meerdere pioniers gezocht.

hen wordt uitgeoefend door familie of vrienden. In al deze vraagstukken komt ook iets terug van wat pionieren is: het zoeken naar passende antwoorden.

Op dit moment worden er meerdere pioniers gezocht. Nee, geen mensen die op zoek zijn naar een avontuur. Maar wel mensen die bewogen zijn met de grote geestelijke nood van de vele en vele onbereikten in met name de gesloten gebieden. Zoekt u biddend mee? +

“Wat zou ik doen als de druk vanuit mijn omgeving zo groot is?”

Kinderkrant

Precies in het midden van deze Paulus.

Op de voorpagina wordt zendingswerkers Psalm 121 vers 4 toegezongen tijdens de laatstgehouden zendingdag.

- 04 IN ZICHT
Kind in beeld
- 06 ACTUEEL
Nieuws van ZGG
- 08 VAN HET THUISFRONT
Een zaadje van liefde planten
- 10 VAN HET ZENDINGSVELD
‘Als het niet schuurt, gaat het niet goed’
- 16 VAN HET ZENDINGSVELD
Werk in uitvoering
- 17 MEDITATIE
De goede Herder in Zijn sterven
- 18 KRINGLOOP (9)
In actie achter de kassa
- 19 KINDERKRANT
Onderweg
- 23 BERICHT UIT PAPOEA
Een Bijbel in de moedertaal
- 24 NAJAARSCOLLECTE 2025
Bijbel in het binnenland
- 26 SERIE UITZENDDIENST (1)
Uitzonden in Gods dienst
- 28 ZORG VOOR ZENDINGSWERKERS
Vorbereid op een vacature
- 31 FINANCIËEL
Tramites
- 32 CULTUURSTUDIE IN GUINEE
‘N bata mɔɛ, ik heb het gehoord’
- 35 BEVOLKING IN SENEGAL
Een betere toekomst
- 36 PIONIERSZENDING (2)
Op zoek naar de onbereikte
- 38 PUNTIG
Zingen met de Mogofin

GUINEE

Kind in beeld

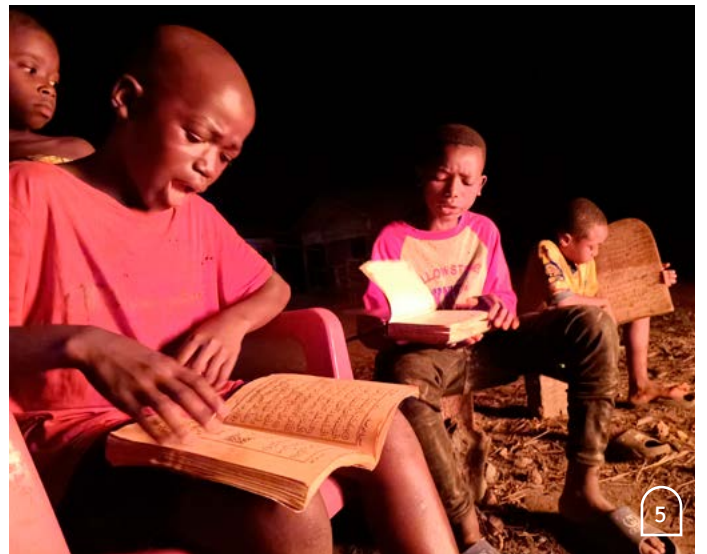
R

Reist u in gedachten mee naar Guinee? Lopend over de zandpaden ontmoeten we veel kinderen. Het dagelijks leven in Guinee speelt zich vooral buiten af. Daar moeten we dus zijn om kinderen te begroeten. Al snel zal blijken dat, waar je ook komt, je altijd kinderen tegenkomt.

Terwijl we door het dorp lopen, zien we de kleintjes zitten op de rug van hun moeder of zusje (1). Iets verderop spelen kinderen met afvalmateriaal (2). Maar niet elk kind heeft tijd om te spelen. Als we een erfje oplopen, zien we daar niet alleen volwassenen bezig met huishoudelijke taken. Deze jongen helpt zijn moeder met het klaarmaken van de maaltijd (3). Om vuur te maken, is brandhout nodig. Daar is deze jongen vandaag druk mee (4). En als de avond valt, zitten kinderen zelf rond het vuur. Ze leren er koranteksten uit hun hoofd (5).

Wat is het noodzakelijk dat deze kinderen in aanraking komen met het Evangelie. Familie Kardol ontvangt hen in hun achtertuin (6). Daar is gelegenheid om over de Heere te vertellen. De Heere Jezus heeft het Zelf gezegd: 'Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods' (Luk. 18:16b). ✦

Nieuws van ZGG

september 2025

Mariska Kaan

Aankomst en uitzending

Op 25 juni is familie Kooijman vanuit de gemeente van Amsterdam uitgezonden om zendingswerk in Japan te starten. Diezelfde week nog arriveerden Jan-Kees en Lana met hun kinderen veilig in Tokyo, waar ze inmiddels hun draai beginnen te vinden.

Op 17 juli werd familie Van Blitterswijk vanuit de gemeente Berkenwoude uitgezonden voor het zendingswerk in Guinee. Wouter, Elina en de kinderen zijn aangekomen in Senegal, waar ze taalstudie Frans zullen volgen. Op 1 oktober staat de uitzenddienst van Mariska Kaan naar Albanië in de agenda. Haar uitzending vindt plaats vanuit de gemeente Krabbendijke. Mariska is aangenomen voor kinder-jeugd- en vrouwenwerk in Albanië.

Evangelist voor Ecuador benoemd

ZGG heeft Gregory van den Top benoemd voor het zendingswerk in Ecuador. Gregory en Jacobine van den Top-Rijkse wonen in Eemnes en zijn lid van de gereformeerde gemeente in Hilversum. Allebei waren ze docent op het Van Lodenstein College in Amersfoort. Voor Gregory en Jacobine volgt nu eerst een tijd van opleiding bij ZGG. Na hun uitzending naar Ecuador vraagt de taalstudie Spaans alle aandacht. Daarna hoopt Gregory het werk als evangelist te gaan oppakken om bij te dragen aan de gemeentevorming in Ecuador.

Nieuw postadres Guinee

Het adres in Nederland waar de post voor Guinee naar toe kan worden gestuurd, is gewijzigd. Vanaf nu mag de post worden gestuurd naar:

Familie Korevaar
Rivierdijk 716
3371 EJ Hardinxveld-Giessendam
Telefoon: 06-34961197
E-mail: pvantgoor@zgg.nl

Eens per maand verzendt mevr. Korevaar-van 't Goor post uit Nederland naar onze zendingswerkers in Guinee. Dit gaat uitsluitend om post op papier; andere producten kunnen niet mee.

Postzegels ontvangen uit:

Aagtekerke, Aalburg, Amersfoort, Barneveld, Beekbergen, Capelle a/d IJssel, Delft, Dirksland, Geldermalsen, Goes, Gorinchem, Gouda, 's-Gravenzande, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Krabbendijke, Krimpen a/d IJssel, Lisse, Middelburg, Middelharnis, Nieuw-Beijerland, Nunspeet, Oudemirdum, Sliedrecht, Terneuzen, Utrecht, Veenendaal, Vlaardingingen, Waardenburg, Wageningen, Werkendam, Woerden

Frituurvet

maart-april-mei 2025, 8926 kg, € 5.701,-

Wisseling onderwijsondersteuners

In de zomer heeft de wisseling van onderwijsondersteuners weer plaatsgevonden. Caroline Agteresch uit Werkendam verzorgde vanaf februari 2025 het onderwijs van de kinderen Hout in Albanië. In het cursusjaar 2025-2026 neemt Marien Meijers haar taak over. Marien komt uit de gemeente van Meliskerke.

Voor Gosine Roeland uit Neerijnen zit het werk op de Samuëlschool in Guinee erop. Een schooljaar lang gaf ze afwisselend les aan de missionkids in Boké en Garama. Gelukkig kon Daphne Spijkerboer worden benoemd als juf in Guinee voor het schooljaar 2025-2026. Daphne is lid van de gemeente Terwolde-De Vecht.

Vanaf deze plaats willen we Caroline en Gosine hartelijk danken voor het onderwijs dat ze hebben gegeven aan een deel van onze missionkids. Mede daardoor kon het zendingswerk in Albanië en Guinee zijn voortgang vinden.

Theologisch docent en toeruster voor Albanië benoemd

ZGG heeft Adjan Boogaard benoemd als theologisch docent/toeruster voor Albanië. Adjan en Nicolien Boogaard-van Dalfsen wonen in Ederveen en zijn lid van de gereformeerde gemeente in Ede. Adjan heeft net zijn Research Master Theologie aan de VU in Amsterdam afgerond; Nicolien was docent lifescience en biologie op het Ichthus College in Veenendaal. Nadat Adjan en Nicolien de interne opleiding bij ZGG hebben gevolgd, zullen ze worden uitgezonden naar Albanië. Na de taalstudie zal Adjan het theologische toerustingswerk aan onder meer de Bijbelschool gaan overnemen van de huidige toerusters Ad de Pater en Gerard Wassink.

Komen en gaan

ALBANIË

september-oktober

Henk en Marianne Visser

CAMBODJA

december '25-februari '26

Familie Heres

Agenda

20 september

| Psalmzangavond in Barendrecht

Zingen met organist Bart Kruithof,
meditatie door ds. M. Joosse

1 oktober

| Uitzenddienst in Krabbendijke

Mariska Kaan wordt uitgezonden voor
het zendingswerk in Albanië

1 november

| Zendingsmiddag in Nunspeet

Diverse sprekers en een kinderkoor:
zending voor jong en oud

Zendingsdiensten

23 september

19.30 uur

Ouddorp

Ds. G. Pater

15 oktober

19.30 uur

Dordrecht

Ds. J. IJsselstein

24 september

19.30 uur

Werkendam

(kerkgebouw CGK)

Ds. J. IJsselstein

6 november

19.30 uur

Waarde

Ds. J.M.D. de Heer

Kijk voor actuele informatie over
bovenstaande en andere activiteiten en
bijeenkomsten op zgg.nl/activiteiten.

Een zaadje van liefde planten

PZC leden bezoeken de jaarlijkse voorjaarsvergadering om iets te 'brengen' en te 'halen'

Zo'n vijftig PZC-leden ontmoeten elkaar in de Boazkerk in Sliedrecht voor de jaarlijkse voorjaarsvergadering. Ze bezinnen, ontmoeten, luisteren en bidden. Wat brengt deze mensen hier en hoe ziet zo'n vergadering eruit?

L

De bezoekers van de regionale voorjaarsvergadering in Sliedrecht komen uit drie verschillende classes en zijn allen lid van de zendingscommissie in hun gemeente. Bij binnenkomst ontstaan er meteen gesprekken tussen de verschillende PZC-leden. Deze avond is er veel ruimte voor ontmoeting, naast de gezamenlijke opening en lezing over gemeentevorming.

Getuigen

Een van de PZC-leden opent de avond. Vanuit Handelingen 1 vers 8 gaat het over 'getuige zijn'. Het Evangelie moet naar de volkerenwereld. De apostelen waren de ooggetuigen van de Heere Jezus. Zij zijn inmiddels afgelost van hun taak. Maar ook vandaag worden mensen geroepen om te getuigen. En waar mensen steeds weer wegvallen, groeit Gods Koninkrijk door.

7-7-7

'Wat betekent de gemeente voor mij?' Met deze persoonlijke vraag begint de directeur P. Eikelboom de lezing over

gemeentevorming op het zendingsveld. Gemeentevorming is een jarenlang proces, op te delen in een aantal fasen. Eikelboom: 'Bij die fasen mag je dit onthouden: 7-7-7. In fase 0 wordt een plaats bepaald om zending te bedrijven met het uiteindelijke doel dat er een zelfstandige gemeente ontstaat. Als er een geschikte plaats is gevonden, breekt de pioniersfase aan, dat is fase 1. Er worden bijbelstudies gehouden bij mensen thuis. Als er bijbelstudie plaatsvindt bij ten minste 7 personen die woonachtig zijn op 7 verschillende adressen, kan er een voorstel volgen om op zondag samen te komen. De gemeentevorming gaat dan naar fase 2, de opbouwfase. Als er 7 verkiesbare mannen zijn, waaruit ouderlingen en diaconen gekozen worden, gaan we over tot de instituering van een gemeente. Daarna breekt de geleidelijke overdracht aan, fase 3. Als er 7 geïnstitueerde gemeenten zijn, kan een zelfstandig kerkverband worden opgericht. Dat luidt fase 4 in, waarbij de samenwerking tussen zusterkerken vorm krijgt.'

Workshop kinderzendingsmiddag

Classis Dordrecht**14 gemeenten**

De PZC's vormen samen RZC Dordrecht

Classis Ridderkerk**10 gemeenten**

De PZC's vormen samen RZC Ridderkerk

Classis Rotterdam**12 gemeenten**

De PZC's vormen samen RZC Rotterdam

Voorjaarsvergadering regio Zuid-West**Ontmoetingen voor PZC's**

ZGG hecht waarde aan de ontmoeting met PZC-leden uit het hele land. PZC-leden ontmoeten op hun beurt graag PZC-leden uit andere gemeenten. Hoe zien die ontmoetingsmomenten eruit?

RZC najaarsvergadering

Elk najaar komen de PZC's uit één classis samen als regionale zendingscommissie (RZC). Het bestuur van de RZC regelt deze avond; ZGG levert een spreker aan voor een inhoudelijke bijdrage.

Regionale voorjaarsvergadering

Eens in de twee jaar organiseren de RZC's samen met ZGG vier voorjaarsvergaderingen, zoals in het artikel beschreven. PZC-leden per drie classes krijgen hiervoor een uitnodiging (zie schema).

PZC-dag

In het andere jaar nodigt ZGG in het voorjaar alle PZC-leden uit voor de landelijke PZC-dag. Het programma staat in het teken van bezinning op en informatie over zending in combinatie met onderlinge ontmoeting en uitwisseling.

Enthousiasme

Tijdens de pauze na de lezing is er ruimte voor ontmoeting. Gedrevenheid en enthousiasme blijken tijdens het koffiedrinken. PZC-leden stellen elkaar de vraag: 'Hoe staat het er bij jullie in de gemeente voor als het gaat om betrokkenheid op zending?' Deze gesprekken zijn absoluut van meerwaarde op een regionale vergadering.

Na de pauze volgen twee workshoprondes. In Berkenwoude zijn inmiddels verschillende zendingsmiddagen voor kinderen georganiseerd. Vol enthousiasme vertellen Hanneke Hogendoorn en Martine Hogendoorn over de organisatie van zo'n middag. Daarbij is natuurlijk de vraag: Wanneer is een kindermiddag geslaagd? Uit de reacties blijkt dat PZC-leden eenzelfde doel voor ogen zien: een zaadje van liefde voor het zendingswerk planten in de harten van de kinderen.

Betrokkenheid

In een andere workshop is ruimte om met elkaar te sparren over de taak van de plaatselijke zendingscommissie. Het

grote belang van betrokkenheid op het zendingswerk wordt door de commissieleden gedeeld. Iedereen wil graag liefde voor het zendingswerk doorgeven in de eigen gemeente. Wat missen gemeentelieden veel als ze niet aanwezig zijn bij een zendingsavond of -activiteit!

Dat komt ook naar voren in de derde workshop waarin Hanneke van Eckeveld, communicatieadviseur bij ZGG, iets laat zien van de e-mailnieuwsbrieven die vanaf het zendingsbureau worden verstuurd. Gemiddeld 60% van de ontvangers opent de brieven. Dat percentage is veel hoger dan bij een commerciële nieuwsbrief. Toch negeert blijkbaar ook 40% van de ontvangers de brief, waardoor ze actuele informatie missen. Het is een spiegel voor PZC-leden die in hun eigen gemeente berichten plaatsen, via welk middel dan ook. Omdat niet elk gemeentelid alles lezen zal, is het belangrijk om als PZC met enige regelmaat van je te laten horen.

Inspireren

Een aantal van de aanwezigen bezoekt al meerdere jaren de regionale vergadering.

Daar zit een goede reden achter, zoals een van hen verwoordt: 'Tijdens deze avonden mag je iets brengen en iets halen. We delen ideeën en inspireren elkaar. Tegelijk krijg je weer veel input om door te geven of in te zetten in je eigen gemeente. Op zo'n avond moet elk PZC-lid eigenlijk gewoon z'n gezicht laten zien.' ♦

‘Als het niet schuurt, gaat het niet goed’

Dilemma's op het zendingsveld brengen Annemieke Vader, Willemien van Schothorst en hun lokale medechristenen steeds weer bij Gods Woord

Ga je op zondag naar een begrafenis van mensen in je dorp of netwerk? Hoeveel mag het geloof in Christus je kosten binnen de familie? Christenen in Albanië en Guinee en zendingswerkers in deze landen lopen vaak tegen dit soort vragen aan. Annemieke Vader en Willemien van Schothorst bespreken dilemma's op het zendingsveld.

De dilemma's buitelen over elkaar heen tijdens een gesprek met Willemien van Schothorst en Annemieke Vader. Moeilijke vraagstukken, waarbij je rekening moet houden met de cultuur in het zendingsland, met de achterban in Nederland en met je eigen geweten. Gelukkig zijn er volgens beide zendingswerkers mogelijkheden om het gesprek over lastige kwesties aan te gaan. Bovenal is de Bijbel de bron waarin voortdurend gezocht mag worden naar Gods wil.

Begrafenis op zondag

Nederland heeft een rijke christelijke traditie, waarin de zondag een dag van rust is. In Albanië ligt dat heel anders. Willemien: 'Ik worstel regelmatig met de invulling van de zondag. Kan ik op zondag naar een begrafenis, waarop altijd een bijna feestelijke maaltijd in een restaurant volgt? Wat doe ik als een goede vriendin

op zondag trouwt? In de Albanese cultuur is het de gewoonte goed voor je naaste te zorgen. Omdat begrafenissen altijd binnen 24 uur plaats moeten vinden, valt het niet uit te leggen als ik daar niet naartoe ga. Goeddoen aan de naaste is dan even belangrijk als het heiligen van de zondag. Bij een verjaardagsfeest is het vaak wel mogelijk om een andere keer te komen en ga ik dus niet op zondag. Maar het vraagt steeds om afwegingen.'

Annemieke herkent het vraagstuk rond begrafenissen op zondag. Omdat deze in Guinee altijd plaatsvinden op islamitische gebedstijden, kan ze wel eerst naar de kerk. 'Bij een naamgevingsfeest op zondag leg ik uit dat ik niet kom. Ze weten dat we als christenen voorrang verlenen aan de kerkdienst. Dan ga ik vaak al eerder langs om een kraamcadeautje te brengen.'

Occultisme

Niet alleen zendingswerkers staan voor dilemma's. Ook voor lokale christenen brengt het christendom in de praktijk veel vragen met zich mee. Annemieke: 'In de Guineese samenleving speelt het brengen van offers aan overledenen een grote rol. Wanneer mensen christen worden, doen ze dat radicaal niet meer. De Heere Jezus is hun enige hoop geworden, ze hoeven de geesten niet meer tevreden te stellen. Tegelijk is het heel verleidelijk om bij ziekte toch weer naar bepaalde toverdokters te gaan, omdat het vertrouwen in zijn behandelingen heel diep zit. In de gemeente is een man die met zijn hele hart de keus heeft gemaakt om gedoopt te worden. Maar zijn vrouw en schoonmoeder zitten nog vast in de animistische leefwijze. Daardoor wordt er erg aan hem getrokken.' Willemien herkent die druk vanuit de familie in Albanië: 'Ik zie gemeenteleden

Het is niet gemakkelijk om de verjaardag van een kind af te zeggen omdat het zondag is.

worstelen met de vraag hoe ze om moeten gaan met familieleden die occulte praktijken uitvoeren. Laat je je kinderen nog logeren in je ouderlijk huis, als je weet dat occulte machten daar zo'n invloed hebben?'

Lijden

Wie christen wordt, zowel in Albanië als in Guinee, weet dat dat lijden met zich meebrengt. 'Het is zwaar voor mensen om voortdurend, heel geniepig soms, onder druk te worden gezet of versto- ten te worden door hun familie', vertelt Annemieke. 'Ik ken een man die zegt: 'Ik weet dat het Evangelie de waarheid is, maar als ik dat ronduit ga zeggen, ben ik mijn vrouw kwijt en dus ook mijn kinde- ren.' Dat is zijn dilemma. Tegelijk weet ik: als de Heilige Geest in zijn hart werkt, zal dat openbaar komen.'

'Ja, hoeveel mag het geloof je kosten?'

'Ik weet dat het Evangelie de waarheid is, maar als ik dat ronduit ga zeggen, ben ik mijn vrouw kwijt en dus ook mijn kinderen.'

reageert Willemien. 'In Albanië is de sociale druk voor meisjes om te trouwen heel erg hoog. Aan de ene kant willen christe- lijke jonge vrouwen zich alleen verbinden

aan een christelijke man. Aan de andere kant beseffen ze dat er maar heel weinig christelijke jongeren zijn, dat maakt de vijver erg klein. Blijf je dan trouw aan wat de Bijbel zegt of doe je water bij de wijn? Ik heb echt meerdere trouwe christenen hierin het onderspit zien delven. En eerlijk is eerlijk: wat zou ik doen als de druk van- uit mijn omgeving zo groot zou zijn? Zou ik staande kunnen blijven?'

Pijn

'Het is belangrijk om scherp te blij- ven en dicht bij de Heere te leven', zegt Annemieke. 'Er zijn veel barrières om de Heere te dienen in het dagelijks leven, voor mezelf en de mensen hier. Vorige week ging ik op bezoek bij een gemeentelid dat gedoopt is, maar heel weinig naar de kerk komt. De ene keer heeft hij geen geld voor vervoer, een andere keer moeten er pinda's worden gedopt en dan weer komt de huisbaas de huur ophalen. De redenen lijken heel aannemelijk voor hemzelf, maar tegelijk denk ik dat het aanvallen zijn van satan. Daar hebben we het ook over gehad.

Tekst + Jonard Roukens

Vragen en kansen

Als missioloog draag ik verantwoordelijkheid voor de theologische bezinning op zendings- thema's en het stimuleren van deskundigheid op dit gebied. Dat begint al met het opleiden van zendingswerkers en wordt vervolgd wan- neer een zendingswerker tijdens een verlov- diepende nascholing ontvangt rondom een zelf aangedragen thema. Ook tijdens het bezoeken van de velden is er aandacht voor theologische bezinning. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de vraag in welke fase het zendingswerk zich bevindt en welke aandachtspunten daarbij van belang zijn. Of een meer praktische vraag: hoe onderscheid je een cultureel gebruik van een occulte praktijk?

Het zendingswerk brengt niet alleen vragen met zich mee, maar biedt ook waardevolle kansen. Wanneer de Heere het werk van de zending zegent en mensen tot bekering komen, gaan zij de Schriften bestuderen vanuit hun eigen culturele context. We lezen allemaal dezelfde Bijbel, maar in een andere cultuur lichten soms andere dingen op. Het is bijzon- der waardevol om dit ook uit te wisselen. In het contact met de zusterkerken op Papoea en in Nigeria proberen we die uitwisseling vorm te geven door gezamenlijke conferenties te organiseren.

Welke manieren gebruikt de boze om jou uit de kerk te houden? Dat vraagt inzicht van mensen en daarin moeten we onder- wijs geven aan christenen om ons heen, zodat we doen wat de Heere van ons vraagt in het vierde gebod.'

Willemien: 'Ik hoef alleen maar naar me- zelf te kijken om heel makkelijk gelaten- heid te voelen, of te denken: de situatie is

Hoe ga je om met familieleden die je meevragen naar een bektashi-heiligdom?

Bij een naamgevingsfeest in Guinee wordt een geit geslacht.

nu eenmaal zo. Maar het is belangrijk om steeds die pijn te blijven voelen: ik maak nu deze keuze, maar dat gaat wel ten koste van iets. Dat schuren moet blijven bestaan, want anders vervlak ik.’

Nuanceverschillen

Zendingswerkers bespreken dilemma’s met collega’s of met lokale contacten. Willemien: ‘Dat gaat vaak op een informele manier. Je raadpleegt je collega’s bij de koffie of door middel van een telefoontje. Grotere zaken bespreken we tijdens een vergadering of bezinningsbijeenkomst met het team.’ Annemieke geeft aan dat dit in Guinee ook zo gaat. ‘Tegelijkertijd is het belangrijk om te beseffen dat we allemaal verschillend zijn’, vervolgt Willemien. ‘Dat vraagt om luisteren naar elkaar en soms ook accepteren dat er onderling nuanceverschillen blijven. Op veel gebieden moet je ook als

zendingswerker opnieuw je visie bepalen. Hoe ga je om met zondagsheiliging? Hoe ga je om met muziek en sport? Er zijn veel punten die in deze context opnieuw bezinning vragen. Een klassiek voorbeeld is dat eerbaarheid in kleding in Albanië

‘Wat zou ik doen als de druk vanuit mijn omgeving zo groot zou zijn?’

anders ervaren wordt. Zo mogen meisjes in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs alleen een broek aan en geen rok of jurk. Daarbij komt dat een rok

in bepaalde steden sterk in verband gebracht wordt met Jehovah’s Getuigen. Het is begrijpelijk dat dat in het team een gespreksonderwerp wordt. Hoe ga je daar als zendingswerkers mee om?’

Tact en wijsheid

Gemeentevorming levert ook veel vraagstukken op. Dat geldt vooral in Guinee; in Albanië is het proces al verder. In de gemeente van Bokë is veel gesprek, zowel binnen de gemeente als tussen het zendingsteam en ZGG. ‘Juist omdat de missioloog bij ZGG weet wat er op andere velden gebeurt, kun je daarvan leren’, zo geeft Annemieke aan. Ze wijst erop hoe mooi het is als christenen onderling dilemma’s uit het gemeentelven met elkaar bespreken. ‘Dan kun je als gemeente en zendingswerkers samen naar antwoorden zoeken in het Woord. Ik denk aan een onderwerp als

gezagsverhoudingen. Een ouder gemeentelid krijgt heel veel respect van jongere gemeenteleden, maar zijn mening is niet altijd goed en onderbouwd vanuit de Bijbel. Dan probeer je samen te zoeken naar bijbelse argumenten, maar wel met respect voor ouderen. Dat vraagt tact en wijsheid. Tegelijk mogen we weten dat het niet van ons afhangt. Hetzelfde oudere gemeentelid droeg na zijn bekering nog een ring om zijn vinger als bescherming. Hij had toen nog geen contact met andere christenen, maar de Heere heeft hem Zelf door een droom duidelijk gemaakt dat die ring af moest.’

Gevaarlijk

Samenvattend benadrukken beide zendingswerkers dat de Bijbel altijd leidend moet zijn. Annemieke: ‘Het is belangrijk om steeds weer de Bijbel te lezen en je af te vragen: wat staat er nu en wat kunnen we hiervan leren? Soms is iets een middelmatige zaak, maar het kan ook zijn dat je samen tot het inzicht komt dat er voor een bepaalde keus een helder bijbels

argument is. Als ik spreek met mensen buiten de gemeente probeer ik vaak een bijbelverhaal erbij te betrekken. Als het over occultisme gaat, kun je bijvoorbeeld lezen hoe de Heere Jezus omging met mensen die door de duivel belast waren.’ ‘Het is misschien wel veel gevaarlijker als je geen dilemma’s ervaart in je leven’, zegt Willemien. ‘Ooit zei iemand tegen mij: ‘Als het niet schuurt, gaat het niet goed.’ Als we allemaal met dezelfde soort mensen in de kerk zitten, zijn we het overall

wel aardig over eens, maar dan hoeven we over veel dingen ook niet meer na te denken. Maar juist als het schuurt, ga je in de Bijbel zoeken wat de Heere wil.’

Annemieke ervaart dat het thuisfront ook iets kan betekenen. ‘Ik maak een dilemma soms bekend aan mijn thuisgemeente in Nederland. Juist ook in moeilijke situaties kan het thuisfront biddend om een werker heen staan.’ ✦

Uit een rondzendbrief van Wyneke van Horssen:

‘In het najaar wordt in Cambodja Pchum Ben gevierd. Dit kun je ook wel een ‘begrafenisfestival’ noemen. Er zijn verschillende opvattingen over de betekenis. Een daarvan is dat de hel zich opent en zijn geesten voor vijftien dagen loslaat. Voor boeddhisten is het belangrijk om voor deze vooroudergeesten te zorgen door ze vroeg in de ochtend bij de tempel eten te geven. Voor de Cambodjaanse christenen kan het moeilijk zijn om andere keuzes te maken en niet met hun familie mee te gaan naar de tempel.’

Jongerenweekend in Albanië over ‘christen-zijn’ en ‘relatievorming’.

CAMBODJA

Werk in uitvoering

Dagelijks reizen en verblijven zendelingen over heel de wereld om de blijde boodschap te verkondigen. ZGG is onder andere aanwezig in Cambodja. Het is in dit Aziatische land niet eenvoudig om de taal en cultuur te leren. Dat vraagt veel investering en energie. Moeten westerse zendelingen eigenlijk wel naar zo'n land afreizen? Wyneke van Horssen is als zendingswerker naar Cambodja uitgezonden en heeft over deze vraag nagedacht.

Gehoor

'De zendingsofdracht van de Heere Jezus vraagt om uitvoering, ook vandaag de dag', zegt Wyneke. 'Het is belangrijk dat het Evangelie aan anderen wordt doorgegeven. Het geloof is uit het gehoor. Tegenwoordig worden digitale middelen gebruikt voor de verspreiding van Gods Woord. Maar alleen het brengen van de boodschap is niet voldoende. De Bijbel geeft vragen, daar is uitleg bij nodig. Als zendingswerker bouw je een relatie op met de mensen, en dan kun je op vragen ingaan.'

Kerk

De kerk in Cambodja is klein en veel gelovigen zijn nog maar relatief kort bij de kerk betrokken. Wyneke: 'Op dit moment kan de kerk in Cambodja nog niet zelfstandig en op een duurzame manier uitvoering geven aan de opdracht van Christus om Zijn Woord te verbreiden. Het is daarom belangrijk dat zendingswerkers aanwezig zijn. Wij zijn hier met het doel dat we uiteindelijk weer weg

Wyneke van Horssen staat in de lange lijn van zendingswerkers door de eeuwen heen.

kunnen en de kerk zelf evangeliserend aanwezig is in de Cambodjaanse maatschappij.'

Wonder

Wyneke vervolgt: 'Het is soms echt zoeken hoe je als westerling op een goede manier, passend bij de cultuur, contact legt met mensen. Als ik fouten maak in de omgang met mensen kan het zomaar gebeuren dat het contact verloren gaat. Daarmee gaat menselijkerwijs gesproken ook de mogelijkheid om het Evangelie te delen verloren. Ondanks dat wil de Heere ons, westerse zendelingen, hier gebruiken. Wat een wonder!'

Afstand

Christus is vanuit de hemel tot de wereld gekomen. Wat een afstand heeft Hij overbrugd om zondaren te redden. De apostelen zijn vanuit Jeruzalem uitgegaan over de hele wereld om het Evangelie van Jezus Christus te verspreiden. In hun voetspoor zijn er vele zendingswerkers die grote afstanden overbruggen, allen in navolging van de Meester. ✦

De goede Herder in Zijn sterven

In 2025 staan we stil bij
'Christus is de goede Herder'
+ in de belofte
+ in Zijn komst
+ in Zijn toebrenge
+ **in Zijn sterven**
+ tot in eeuwigheid

Z

Ze snaptten er niks van.
Wie?

De schapen van de goede Herder. Opgezocht door de Herder, geleid door de Herder, geluisterd naar de Herder, onderwezen door de Herder. O, ze zouden hun Herder volgen, overal waar Hij heenging. Maar nu had de Herder Zijn leven voor de schapen gesteld. In plaats van dat de schapen, krachtens Gods recht, gedood werden, lag hun Herder ontzield terneer. Maar de schapen begrepen het niet.

In gedachten zie ik de schapen, hun oog op de dode Herder geslagen. Ze horen Zijn stem niet. Hij gaat hen niet voor. Hoe moet het nu? En daar komt de ergernis van de schapen. Ze verlaten hun Herder, niet begrijpend wat er gebeurt. Niet wetend hoe het verder moet. Daar zie ik de schapen achter gesloten deuren. Daar hoor ik het schaap Maria: 'Ze hebben mijn Heere weggenomen.' Daar hoor ik twee schapen onderweg naar Emmaüs: 'En wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israel verlossen zou.'

De wegen van de Herder in het leven van Zijn schapen zijn wonderlijk. Onder de leidingen van de Herder lijkt het wraakzwaard Gods zover weg. Maar o, wat is het een les dat het wraakzwaard Gods alleen weggelegd kan worden als het

'Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in dezen nacht, want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.'

Mattheüs 26:31b

zijn werk gedaan heeft. Sion zal immers door recht verlost worden! Wat is het een les dat 's Vaders hand pas tot de kleinen gewend kan worden als het wraakzwaard daaruit verdwenen is. Ja dat gaat in de weg van Johannes 10 vers 11, Zacharia 13 en Mattheüs 26 vers 31.

Weet u wat nu zo wonderlijk is? Deze zielsbevindelijke ergernis kom je niet alleen in Nederland tegen. Overal op de wereld waar de goede Herder Zijn schapen tot de kudde toebrengt, leert Hij in deze weg dat er geen vrienden, maar vijanden met God verzoend worden.

Er zijn maar twee wegen. Vriend of vijand. Bij welke partij hoort u? +

In actie achter de kassa

In kringloopwinkel Ramsjburg in Middelburg is het een drukke bedoening. 'Gemiddeld komen er 400 tot 500 betalende klanten per dag', vertelt vrijwilligster Ria Struik. Om al die mensen van tweedehands spullen te voorzien, zijn er totaal ongeveer honderd vrijwilligers actief.

Indeling

Alle vrijwilligers zijn ondergebracht in afdelingen, vertelt dagverantwoordelijke Koos Verhulst. 'Elke afdeling heeft een leidinggevende en eigen vrijwilligers. Veel vrijwilligers geven zelf aan wanneer ze kunnen komen. Via een rooster weten de leidinggevendenden wie er welke dag is.'

Voor sommige afdelingen in de kringloop is dat rooster echt noodzakelijk, volgens Verhulst. 'De bezorgdienst moet goed weten wie er rijden. En bij de kassa hoeven niet meer dan vier mensen te werken van het kassateam. Je loopt elkaar anders alleen maar voor de voeten.' Als het rustig is, gaan de kassamensen weleens de winkel in om bij te vullen.

Kassa

De kassa is gedurende de openingstijden meestal een drukke plek. Struik vertelt over dagelijkse kassaperikelen. 'Best vaak proberen mensen af te dingen. Dan proberen ze bijvoorbeeld van zes euro vier euro te maken. Maar daar geven we niet aan toe, want dan probeert de volgende klant het ook.'

Ria Struik (r.) ziet op één dag honderden klanten langskomen bij de kassa van de kringloopwinkel.

Er staat altijd iemand naast nieuwe kassamedewerkers. 'Vrijwilligers moeten twee kassa's onder de knie krijgen: een pin-kassa en een contant- én pinkassa', legt Struik uit. Stressbestendigheid en klantvriendelijkheid zijn een vereiste. 'Soms staan er wel twintig mensen in de rij. Dan is het opschieten geblazen.'

Volgens Struik wordt bijna de helft van de verkochte artikelen in Ramsjburg aangeschaft door Oost-Europeanen en mensen met een moslimachtergrond. 'Het taalprobleem wordt opgelost met Google Translate', lacht Struik. 'En het mooie is dat die mensen onbewust bijdragen aan de zending. Door posters in de winkel proberen we hen er toch bewust van te maken.' ✦

Kringloop Ramsjburg
Oude Veerseweg 3
4332 SH Middelburg
www.ramsjburg.nl

Openingstijden

Dinsdag 09.30-16.30 uur
Woensdag 09.30-16.30 uur
Vrijdag 09.30-16.30 uur
Elke eerste zaterdag
van de maand
09.30-12.30 uur

De Kinderkrant over:

Onderweg

Als je op je fiets zit dan moet je goed opletten. Bid ook of de Heere je bewaren wil.

In Nederland rijden veel auto's, bussen, motors, scooters en fietsen. Maar ik weet zeker dat jij in Nederland nog nooit het voertuig van bladzijde 2 bent tegengekomen. Kijk maar snel.

GUINEE

Altijd plek over

Geschreven door **familie Kardol**

Welkom in Guinee. Rijd je een stukje met ons mee? Onze Toyota Landcruiser staat al klaar. Zo'n auto met vierwielaandrijving is wel nodig, want op veel wegen in Guinee ligt geen asfalt. Dat betekent lekker hobbelen, maar ook opletten. We zitten niet graag vast in een diepe modderplas tijdens de regentijd of in het rulle, droge zand tijdens de droge tijd. En als dat wel gebeurt? Gelukkig helpen de mensen dan graag om de auto weer los te krijgen. Veel mensen hebben zelf geen auto. In ons dorp heeft één Guineeër een auto, veel andere dorpsgenoten hebben een motor die ze veel gebruiken. Dat geeft extra uitdagingen onderweg, want ze halen je zowel links als rechts in. Ook kom je heel regelmatig

volgeladen auto's tegen. Op het dak zit dan een groot net met daarin bijvoorbeeld grote zakken rijst, stoelen, teilen, koffers en emmers. En soms staat er dan ook nog iemand achterop de trekhaak! De Guineeërs zeggen: 'Er is altijd nog wel een plekje over.' Openbaar vervoer zie je nauwelijks, meestal liften de mensen gewoon of pakken ze een auto- of motortaxi. Wij reizen alleen overdag. 's Nachts is er weinig straatverlichting en ook missen auto's soms een koplamp. Dan denk je dat er een motor aankomt, maar blijkt het opeens toch een auto te zijn. Veilig reizen is belangrijk. We zijn altijd weer dankbaar als de Heere ons onderweg heeft bewaard.

CAMBODJA

Rijdende kledingwinkel

Geschreven door **familie Heres**

Phnom Penh is de hoofdstad van Cambodja. Op straat rijden grote auto's, handkarren en heel veel motors. We zijn vaak verbaasd hoeveel spullen er mee kunnen op de motor. Sommigen verbouwen hun motor zelfs tot een rijdende kledingwinkel of een eettentje. In de stad is het altijd druk. Elke dag staan we in de file. Hier noemen ze dat een 'verstopte weg'. Een motor en een tuktuk (spreek uit: toek-toek) kunnen makkelijker om de file heenrijden, daarom rijden we in de stad met een tuktuk. Voorin de tuktuk zit de chauffeur en achter

hem kunnen een paar mensen zitten. Via je telefoon kun je een tuktuk bestellen. Dit is heel handig, ook als je de taal niet goed spreekt. Buiten de stad rijden we met onze eigen auto. Dan moeten we goed opletten omdat er zomaar vervelende gaten in de weg kunnen zitten, een koe kan oversteken of dat een tegemoetkomende auto op onze weghelft rijdt.

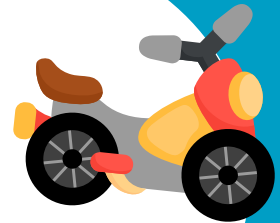
PS: Zie jij de motor van deze kledingwinkel?

Raad het voertuig

Dit spelletje doe je samen. Neem allebei een voertuig in gedachten. Stel elkaar vragen om erachter te komen welk voertuig de ander heeft. Je mag alleen 'ja' of 'nee' antwoorden. Weet je nog meer voertuigen die zendingswerkers gebruiken?

Bananencake te koop

Geschreven door **familie Heijboer**

In Ecuador wonen de zendingswerkers in verschillende steden. Daarom gaan we regelmatig op reis. Als we op bezoek gaan bij een teamlid, zitten we minstens vier uur in de auto. Dat is soms saai, maar gelukkig is er onderweg genoeg te zien. We rijden langs bananenplantages en mooie natuur en door dorpjes en steden. De wegen zijn niet overal even goed, zeker na het regenseizoen is het goed opletten met de kuilen in de weg. We reizen altijd overdag, want het is gevaarlijk om 's avonds of 's nachts te reizen. Ook reizen we soms met de bus naar een andere stad. Deze bussen zijn grote touringcars die tussen de steden

heen en weer rijden. In de bus komen er regelmatig verkopers naar binnen die proberen hun flesjes kokoswater, warme gebakken banaan, bananencake of broodjes te verkopen. Deze verkopers rijden een stukje met de bus mee, stappen uit en gaan met een andere bus weer terug. Zo proberen ze zoveel mogelijk te verkopen. Vind jij dat slim van ze?

UIT DE BIJBEL

Abram geroepen

‘Ga uit uw land en uit uw maagschap (familiekring) en uit uws vaders huis, naar het land dat Ik u wijzen zal.’ Dit is de opdracht die de Heere aan Abram geeft. Hij moet alles verlaten en op weg gaan. Waarheen, dat weet hij niet. Maar hij gaat.

Hij laat al het vertrouwde achter: zijn land, zijn familie en zijn huis. Waarom ging hij toch op weg? Hebreeën 11 legt uit dat Abram door het geloof gehoorzaam is geweest. De Heere maakt Zich aan Abram bekend. Abram gehoorzaamt de Heere uit liefde en daarom vertrekt hij. Wat zal hij ervoor terugkrijgen? De bestemming is onbekend. Wel belooft de Heere Zijn zegen: ‘Ik zal u tot een groot volk maken.’

Maar er is veel meer. Het nageslacht van Abram waarover de Heere spreekt, is het volk Israël. Dit volk moest eerst 400 jaar als slaaf in Egypte verblijven. Maar dan bevrijdt de Heere de Israëlieten en reizen zij af naar het Beloofde Land. Dit volk is belangrijk, want de Heere wil Zich aan dit volk verbinden. Genesis 12 vers 3b legt uit waarom: ‘In u zullen alle geslachten des aardrijks worden gezegend.’ Na vele eeuwen zal uit het nageslacht van Abram, dus uit Israël, de Verlosser, de Heere Jezus worden geboren. Daardoor kunnen mensen vanuit de gehele wereld worden behouden.

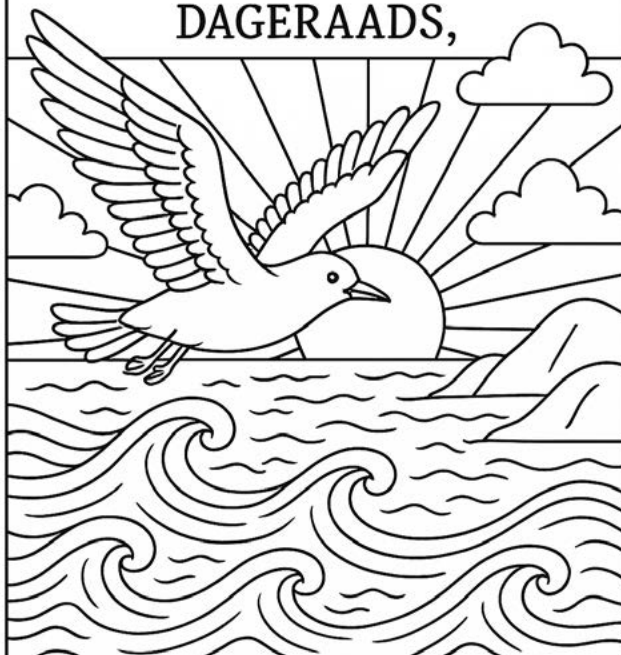
Eigenlijk laat Abram iets zien van een zending; de eerste waarover wij in de Bijbel lezen. Hij had de Heere leren kennen. Hij geloofde en vertrouwde Hem. Hij ging op weg naar de plaats die de Heere hem zou aanwijzen. En de Heere heeft zijn vertrek, zijn geloof en vertrouwen heel rijk willen zegenen. Want iedere zondaar die door de Heere wordt gered, ontvangt de zaligheid omdat Abrams Zoon, de Heere Jezus, hem of haar redt. Wil jij net als Abram gehoorzaam aan de Heere zijn?

Vragen voor jou

- 1** Waarom kwam Abram op de juiste bestemming aan?
- 2** Welke blijdschap is er in dit bijbelgedeelte voor zendingen?

NAM IK VLEUGELN DES
DAGERAADS,

WOONDE IK AAN HET UI-
TERSTE DER ZEE;
OOK DAAR ZOU UW HAND
MIJ GELEIDEN.

Een Bijbel in de moedertaal

H

Het begon allemaal met de opdracht die Jezus Christus gaf aan Zijn volgelingen. Zo kwam het Evangelie ooit in de bergen van Nipsan. Maar de mensen hadden nog geen Bijbel in hun eigen taal. Daar kwam verandering in toen de GJRP (de kerk op Papoea) ook voor deze taalgroep hulp vroeg. Via ZGG werd in 1997 een samenwerking gestart. Vertalers, geld, expertise – alles om het Woord van God toegankelijk te maken in het Mek-Nipsan. Zodat iedereen die in Jezus Christus gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven ontvangt.

Gewerkt

Alinda Paul arriveerde op Papoea. Grammatica, klanken, zinsbouw – alles werd zorgvuldig in kaart gebracht. Lokale sprekers hielpen haar. En intussen

startten ze ook met alfabetisering, want wie een Bijbel krijgt, moet wel kunnen lezen.

Samen met een lokaal team vertaalde Alinda tussen 2008 en 2013 boeken als Ruth, Jona, Markus, Lukas en Handelingen. Er kwam een kinderbijbel, compleet met plaatjes. En toen ze terugkeerde naar Nederland had ze een nieuwe generatie vertalers opgeleid. Ze maakten achttien bijbelboeken klaar voor gebruik. Maar helaas legde een intern conflict het werk stil. Pogingen tot bemiddeling mislukten. In 2019 kwam het project tot stilstand.

Gereed

Toch bleef de behoefte leven. Dankzij een besluit van de synode en met hernieuwde steun vanuit ZGG kwam er in 2024 een herstart. Opnieuw kwamen vertalers samen in Jayapura. Ze herlazen wat er lag en stemden af met vertaalconsulenten Dick en Margreet Kroneman. De consulenten helpen niet alleen bij het vertalen, maar ontwikkelden ook woordenlijsten, grammatica-overzichten, en handboeken, wat van onschatbare waarde bleek. We brengen tenslotte onze dank aan de Heere Jezus Christus, Die dit werk in Nipsan begonnen is en het nog steeds voortzet. Wij danken de Gereformeerde Gemeenten en ZGG voor hun financiële, morele en geestelijke steun - moge God u rijkelijk belonen. +

Bijbel in het binnenland

Steun het werk van de GJRP in evangelisatiegebieden op Papoea

E

Evangelisatie en Bijbel. Die twee horen bij elkaar. Evangeliseren is immers in eigen land vertellen wat Gods Woord ons zegt. En de Bijbel is vol van de opdracht om de boodschap van zonde en genade te verspreiden onder onze naasten. Een christelijke kerk houdt zich daarom bezig met de verspreiding van Gods Woord. Dat geldt ook onze zusterkerk op Papoea, de Gereja Jemaat Reformasi di Papua (GJRP). De kerk is zeer betrokken op evangelisatiewerk in plaatsen waar nog geen gemeente is.

Uitdagingen

Evangeliseren is voor de GJRP echter niet eenvoudig. Op Papoea worden zo'n 275 verschillende talen gesproken. De kerk loopt er tegenaan dat in meerdere talen in de evangelisatie-gebieden nog geen Bijbel beschikbaar is. Dick Kroneman, sinds 1987 voor ZGG begeleider van bijbelvertaalwerk op Papoea, doet daarom samen met de GJRP onderzoek naar de wenselijkheid om Gods Woord in deze talen te vertalen.

Er is nog een uitdaging bij het evangelisatiewerk van de GJRP.

De kerk op Papoea verspreidt Gods Woord in de eigen regio. Dat brengt de kerk in aanraking met verschillende talen en ook lage geletterdheid. Helpt u onze zusterkerk bij de verspreiding van het Evangelie in woord en daad? Geef dan uw bijdrage aan de najaarscollecte voor Bijzondere Noden en ZGG.

In de afgelegen dorpen treffen evangelisten vaak mensen aan die niet of slecht kunnen lezen. Dat is voor de verkondiging van Gods Woord niet meteen een probleem. Maar als de Heilige Geest geloof werkt bij mensen die niet kunnen lezen, wordt het wel een probleem. Een gelovige verlangt naar meer kennis van de Heere en van Zijn Woord. En daarvoor is lezen een belangrijk instrument, zelfs al is er geen leescultuur.

Diaconale steun

Gelukkig heeft de GJRP-stichting Yakpesmi oog voor het belang van onderwijs en alfabetisering. Yakpesmi voert het diaconale werk van de GJRP uit, ondersteund door Bijzondere Noden (BN). Daarbij beoogt Yakpesmi de opbouw en zelfstandigheid van de kerk. De dienstverlening op het gebied van onderwijs, training en gezondheidszorg is allereerst bedoeld voor de GJRP. Daar vallen ook evangelisatiegebieden onder. Yakpesmi wil vooral voorzien in de noden van kinderen in evangelisatieposten. Waar het nodig is, krijgen

Uw gift voor de najaarscollecte

Ondersteun het werk in evangelisatiegebieden op Papoea en geef uw gift voor de najaarscollecte in uw eigen gemeente.

Mist u deze collecte?

Scan de QR-code en draag bij via een Tikkie.

Najaarscollecte 2025

kinderen opvang als ze naar het middelbaar onderwijs gaan en ondersteuning voor hun schoolgeld. Yoki is zo'n kind uit een dorpje in de binnenlanden van Papoea. Zijn vroege schoolleven verliep niet zo best. Hij kreeg meer aantekeningen voor moeilijk gedrag dan goede resultaten. 'Ik volgde mijn eigen zin', vertelt hij, 'maar ik ging de verkeerde kant op.' Gelukkig is er een wending in het leven van Yoki gekomen. Hij doet nu de christelijke praktijkschool Ob Anggen (goede vrucht). Naast de aandacht voor karaktervorming krijgt hij gedegen onderwijs in wiskunde, bouwkunde en installatietechniek. Yoki droomt van de toekomst: 'Ik wil timmerman, monteur of predikant worden. Hoe dat moet, weet ik niet, maar ik doe wat ik nu kan: mijn best.' En intussen probeert hij, met vallen en opstaan, als christen te leven.

Yoki op Papoea

De bijbelstudies en zangbijeenkomsten zijn belangrijk voor hem.

Vertaalonderzoek

Het onderzoek naar mogelijkheden voor bijbelvertaalwerk in het zuidelijke evangelisatiegebied van de GJRP levert een paar belangrijke inzichten op. De talen in deze regio zijn niet verwant aan de Una taal. Er zijn wel evangelisten en bewoners in het gebied die zowel Una als een van die talen spreken. Dick Kroneman laat hen een aantal vertaal oefeningen doen, en daaruit blijkt grote ijver en motivatie voor vertaalwerk in hun eigen taal. Dat zou kunnen beginnen met belangrijke basisteksten, zoals het Onze Vader, de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Tien Geboden. Van een andere taal blijkt toch een bijna complete bijbelvertaling te zijn. De gebruikte spelling is echter een struikelblok voor een deel van de sprekers

van deze taal. Vereenvoudiging van de spelling zou voor hen een oplossing kunnen zijn. Hoewel op sommige punten nog vervolgonderzoek nodig is, lijkt het erop dat gestart kan worden met wat vertaalwerk in het zuidelijke laagland. Dit zal voor het evangelisatiewerk van de GJRP van groot nut zijn.

Waardevol

De najaarscollecte voor BN en ZGG is bestemd voor onderwijs, alfabetiseringswerk en bijbelvertaalwerk ten behoeve van het werk op de evangelisatieposten van de GJRP. Want het Woord van God is het waard om verspreid te worden onder onze naasten, dichtbij en ver weg. Vindt u dat ook zo waardevol? Vergeet dan naast het gebed de najaarscollecte niet, om de uitbreiding van Gods Koninkrijk onder alle volken te bevorderen. +

Uitgezonden in Gods dienst

Truus Verweij wordt in Ecuador steeds weer herinnerd aan haar uitzenddienst

Een uitzenddienst is het einde van de voorbereidingsperiode en het begin van de uitzending. Hoe leven zendingswerkers naar dit moment toe? Welke betekenis heeft deze dienst in de jaren die volgen?

In haar huis in Ecuador hangt een prachtig schilderij over Psalm 125. Het herinnert Truus Verweij, begeleider van het vrouwenwerk in Ecuador, dagelijks aan haar uitzenddienst. In augustus 2021 werd ze vanuit de gemeente van Apeldoorn uitgezonden.

Hoe leefde je naar de uitzenddienst toe?

‘Twee dagen voor ik zou vertrekken, vond de dienst plaats. Het waren moeilijke dagen, waarin ik afscheid moest nemen van mijn familie. Op de dag van de uitzenddienst moest ik nog een coronatest doen. Ik fietste naar de testlocatie, terwijl ik zong: ‘Och, mocht ik, in die heilige gebouwen, de vrije gunst,

die eeuwig Hem bewoog, Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen.’ Dat gaf heel veel vreugde.’

Welke boodschap kreeg je in de preek mee?

‘Ds. R.A.M. Visser preekte uit Psalm 125. Het thema was ‘Zingend op reis’. In deze psalm gaat het over de berg Sion, de plek waar God is. De dominee wees erop dat er vragen en twijfels zullen komen. Waar is de Heere? Ga ik wel in Zijn weg? In de psalm gaat het over de HEERE, met hoofdletters. Het gaat over Zijn trouw en beloften. Hij is Dezelfde, in het verleden én in het heden.’

Na de dienst volgt de uitzending. Hoe ging dat?

‘Ds. G.W.S. Mulder deed de uitzending met Romeinen 16 vers 12. Het gaat daar over vrouwen die zich inspinnen voor de dienst van de Heere. Hij wees me erop dat ik de vrouwen in Ecuador de groeten over mag brengen. Ik mag boven alles wijzen op het borgwerk van Christus, hen leren hoe ze als een christenvrouw mogen leven. Daarbij wees de dominee op de woorden: ‘Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal.’

Het schilderij over Psalm 125 herinnert aan God en Zijn beloften.

En dan mag je antwoord geven op de vragen...

‘Dat is een bijzonder moment: je legt een eed af. Op zo’n moment voel je dat je dat niet uit jezelf waar kunt maken. Dan is het extra mooi dat je net zo’n preek hebt gehoord. Het is de Heere Die Zijn werk in stand houdt, niet dankzij, maar ondanks mij. Je mag je best doen en het dan loslaten. Hij blijft ervoor zorgen.’

Hoe houd je de boodschap van deze dienst vast in Ecuador?

‘In Ecuador heb ik een groot schilderij laten maken over Psalm 125. Het herinnert me aan God en aan Zijn beloften. Soms heb je verwachtingen, maar gaan mensen weer weg. Geweld en gevaar zijn hier altijd aanwezig. Ook zijn er blijde momenten. De Heere staat in voor Zijn werk. Hij beschermt, ook heel letterlijk. Soms zijn er wolken, waardoor je de bergen niet goed ziet. Maar ze zijn er wel! Ondanks alles blijft de Heere trouw.’

Truus Verwij werd in augustus 2021 uitgezonden naar Ecuador.

Wouter en Elina van Blitterswijk zijn op 17 juli 2025 met hun vijf kinderen uitgezonden naar Guinee.

In Zijn kracht

Na hun opleidingstijd brak een nieuwe fase aan voor Wouter en Elina van Blitterswijk. Vanuit de gemeente van Berkenwoude zijn ze op 17 juli uitgezonden naar Guinee. Hoe bereidden ze zich voor op deze uitzenddienst?

Voorbereiden

In de periode van hun opleiding zijn meerdere werkers uitgezonden. Wouter en Elina bezochten deze diensten met hun gezin. ‘Dat was indrukwekkend en bemoedigend’, geeft Wouter aan. ‘Laatst was er een uitzenddienst waarin gepreekt werd over de woorden waarmee we geroepen zijn.’ Zo’n dienst leverde gesprekstof op, bijvoorbeeld over de vragen die gesteld worden. Op deze manier bereidden Wouter en Elina hun kinderen voor op hun eigen uitzenddienst.

Zendende gemeente

De gemeente van Berkenwoude zond voor het eerst mensen uit. In de periode voor de uitzending is een gemeenteavond georganiseerd om uit te leggen wat het betekent om een zendende gemeente te zijn. ‘Er rust een zegen op de zendende gemeente’, vertelt Wouter. ‘In de Bijbel lezen we dat de apostelen terugkeerden naar hun

gemeente om de grote werken Gods te vertellen. Vanuit de eerste hand hoorde de gemeente dit én verwonderde ze zich hierover!’

Gewichtig moment

Toen de voorbereidingsperiode was afgerond, keken Wouter en Elina er naar uit om te gaan. ‘Het was ook tijd om te gaan’, zegt Wouter. ‘Ik ging als onderdeel van de opleiding voor in ‘Het Kompas’ in Scheveningen. Daar ervoer ik hoe mooi het is om Gods Woord door te geven. Dat gaf verlangen om ermee door te gaan.’

In de dienst werden er vragen gesteld aan Wouter en Elina. ‘Als ‘vrouw- van’ word je niet vergeten. Ik mag een schakeltje zijn in het zendingswerk, door mijn man te volgen’, vertelt Elina. De vragen die gesteld werden, zijn gewichtig. Wouter is er eerlijk over: ‘Als er gevraagd zou worden: ‘Teken je ervoor, Wouter?’, dan had ik gezegd: ‘Dat ga ik niet doen.’ Maar we gaan in Zijn kracht, daarom konden we er ‘ja’ op zeggen.’ +

Voorbereid op een vacature

Het werven
van werkers is
belangrijk voor de
velden en voor de
uitgezonden teams

De kerk kreeg een opdracht van haar Koning: 'Onderwijst al de volken...' Maar wie zullen die volken op zendingsvelden gaan onderwijzen? P. Eikelboom, directeur van ZGG, geeft uitleg over het ontstaan van vacatures en de werving van zendingswerkers. 'We werven in de verwachting dat de Heere het wil zegenen.'

F

Paulus en Barnabas waren gezonden. Ze legden verantwoording af aan hun 'synode'. Zo werkt kerkelijke zending. Deputaten, aangesteld door de Generale Synode, beslissen over zendingsvelden, vacatures en benoemingen. 'Elke vacature ontstaat uit een denkproces: wat voor type mensen hebben we nodig?' zegt P. Eikelboom, directeur van ZGG. 'Dat is afhankelijk van de plaats en het soort werk dat we voor ogen hebben. Is het pionierswerk, of schuift iemand aan bij een zendingsgemeente? Hoe is de situatie in dat gebied? We kijken naar kwaliteiten die passen bij de behoeften van het zendingsveld. Toerusters en evangelisten onderwijzen. Weer anderen moeten vaardig zijn in gemeentevorming en verbinding. En je hebt vrouwen nodig om vrouwen te bereiken.'

Werving

Het is lastig om lege plaatsen te vullen. 'Niet omdat vaak mensen worden afgewezen, integendeel', zegt Eikelboom. 'Vaak reageert er één, wat meestal leidt tot een benoeming.' Dat hangt samen met voorbereiding. Velen gingen een oriënterend gesprek aan op

het zendingsbureau. Eikelboom: 'We kijken dan of het werk aansluit bij de belangstellende en luisteren naar zijn of haar verhaal. Wie solliciteert, spreekt met de deputaten. Zij luisteren scherp én welwillend. Ligt er duidelijk spreken van de Heere onder de stap naar ZGG? Zendingswerk kent vele uitdagingen en daarbij is persoonlijke roeping onmisbaar.'

'Zendingswerkers moeten elke dag met nieuwe moed beginnen.'

Eikelboom ziet ernaar uit dat de Heere ook mensen roept voor gesloten gebieden. 'Mensen worden benoemd, opgeleid en uitgezonden zonder dat dit bekend wordt gemaakt. Buiten hun thuisgemeente in Nederland weet bijna niemand dat ze pioniers zijn. Die anonimiteit, daar moet je tegen kunnen.'

Langdurig onvervuld

De nood van onbereikte zielen is hoog, benadrukt Carina. Ze woont al tien jaar in Oost-Azië en heeft collega's zien komen en gaan. 'Ik werd bij mijn aankomst ontvangen door meerdere collega's. Nu zijn we met enkele overgebleven. Al die jaren waren er vacatures. Toen werd er eindelijk één vervuld. Tot ons grote verdriet kon de collega door ziekte niet verder.' Langdurig onvervulde vacatures hebben impact op zendingsteams, zeker als na repatriëring lege plaatsen achterblijven.

Werving voor zendingswerk in Guinee in het RD van 6 september 2003.

HERHAALDE OPROEPEN!

6 september 2003

Echtpaar voor Guinee

Her haakt een combinatie van twee pastoraal functies. De vacatures ad een pastoraal team gaan vervullen als **missiesambassadeur**. Voor de achtergrond ad dit een taak die op **financieel-administratief** gebied.

De plaats van vestiging ad Baidjé rijk. Deze stad ligt in het binnenland in West-Guinee.

Taakomschrijving:

- ZGG ad graag meer dan één man, ook de vrouwen bereiken in het gebied waar zij werkzaam is. In de multicultureel is dit mogelijk alleen mogelijk door vrouwen. Voor de missiesambassadeur geldt de voorkeur sterk ad naar een getrouwd echtpaar die samen in de 30 jaar en die zelf kinderen heeft. De vestiging heeft met het oog op de missiesambassadeur. Daarom wordt voorkeur gegeven ad een echtpaar waarvan de vrouw pastoraal (DPM) werkzaam is of kan worden, eveneens pastoraal, ad enige taak pastoraal. Het echtpaar moet een goede kennis hebben van de taal van de plaats waar zij aan de slag gaan. Het echtpaar moet een goede kennis hebben van de taal van de plaats waar zij aan de slag gaan.

Taakomschrijving missiesambassadeur:

- Begeleiden een combinatie van missies ad het opzetten van activiteiten voor en met vrouwen in Baidjé en omgeving ten einde hen te aanpakken in termen van het evangelie.
- Opzetten van kerkelijke projecten met vrouwen.
- Begeleiden van de multicultureel ad afstemming.
- Vaardigheid open op het gebied van vestiging, gezondheid en opvoeding.
- Zorgvrij en nauwkeurig verkeer met missiesambassadeur.

Vereisten Taakomschrijving missiesambassadeur:

- Batijdele beharing van de Franse taal.
- Batijdele ziele ad in de taal van het land van de lokale taal.
- Goede communicatieve vaardigheden.
- Uitgesproken belangstelling in de beharing van de West-Afrikaanse missie.
- Diplomaatisch vermogen.

Evangelist(en) voor Guinee

Binnen het zendingswerk in Guinee is nog dringend behoefte aan twee missiesambassadeurs.

Taakomschrijving:

- ad in samenwerking met de andere missiesambassadeurs van de missiesambassadeur berichten van de zendingsambassadeur in:
 - het multicultureel gebied
 - de stad Baidjé en omgeving

Vereisten:

- Bevrijdingse opvoeding op tenminste DPM-E niveau
- Uitgesproken belangstelling van de Franse taal en het vermogen om een standaard te leren
- Goede communicatieve vaardigheden in taal van de plaats

Administratieve afwijking van de vestiging in missiesambassadeur

De Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) is een organisatie die zich inzet voor de verspreiding van het christelijk geloof in Nederland en het buitenland. De ZGG is een organisatie die zich inzet voor de verspreiding van het christelijk geloof in Nederland en het buitenland.

ZGG

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

‘God stuurde mensen uit onverwachte hoek. Zij bleken voorbereid op een zendingstaak.’

Eikelboom: ‘Werkers worstelen daarmee. Het is nodig dat zij dan nuchter blijven en niet meer doen dan ze samen aankunnen. Dat hoeft ook niet. We moeten voorkomen dat mensen burn-out raken of uitslijten. Ze moeten elke dag met nieuwe moed beginnen.’

Het verlagen van de werklust lost niet alles op. Zendingswerkers zien ook om persoonlijke redenen uit naar collega’s. Carina: ‘Eerlijk gezegd verlang ik naar versterking. Mensen met dezelfde achtergrond en dezelfde missie, met wie ik af en toe mijn moedertaal kan spreken. Werken in gesloten gebieden is niet eenvoudig. Je wordt in de gaten gehouden en er kunnen kritische vragen worden gesteld. Maar het is echt te doen, ook met een gezin. Ik leef gewoon mijn leven, geniet van contacten met de vriendelijke mensen en ik ben dankbaar als ik iets van Christus mag doorgeven.’

Zendingspredikant

Onvervulde vacatures werpen de vraag op: Wat wil de Heere hiermee? Een voorbeeld is het gebrek aan zendingspredikanten. Eikelboom: ‘Vijftien jaar aan beroepen voor Ecuador leverden niemand op. Dat is moeilijk. Ik hoop dat er predikanten en studenten zijn die deze last meedragen. De Heere moet er Zelf voor roepen, maar weet dat vervulling van dit ambt veel voor een team zou betekenen. Evangelisten doen veel werk, maar ze kunnen geen sacramenten bedienen. Dat schrijnt. We moeten

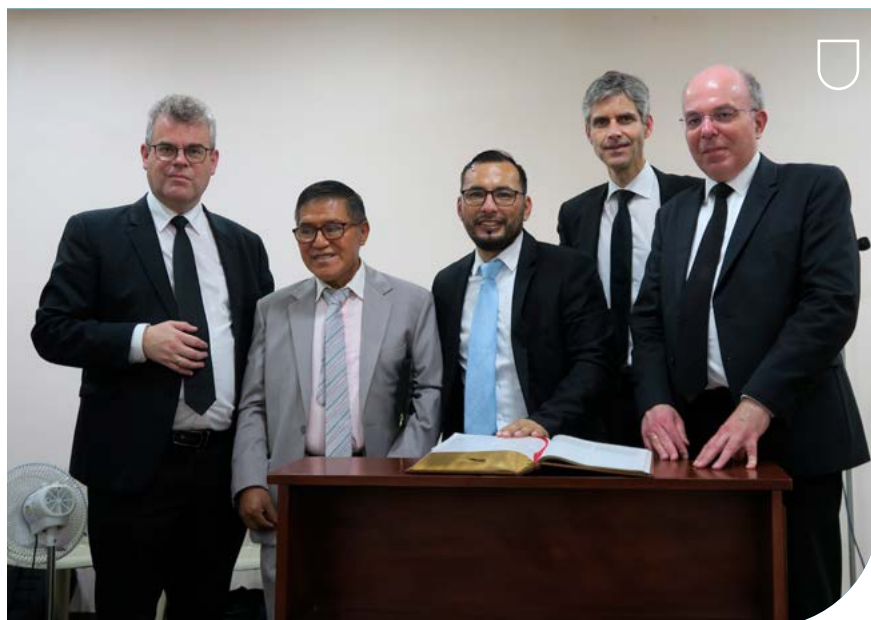
regelmatig predikanten invliegen om Doop en Avondmaal te bedienen, terwijl zij niet op een zendingsveld leven en de lokale kerk dus niet kennen.’

Guinee

Als een zendingsveld is gekozen, blijft ZGG daar, ook als het moeilijk is. Rond 2005 telde Guinee tien zendingswerkers. De meesten repatrieerden, maar vervanging bleef uit. Eikelboom: ‘De Heere haalt mensen terug, maar Hij zorgt voor Zijn Koninkrijk. In Guinee hebben we ervaren hoe wonderlijk de Geest werkt. Toen wij niemand in Boké hadden, kwamen mensen samen rond het Woord. Zaad dat door werkers gestrooid is, kwam op zonder dat we erbij waren. Zonder

arbeiders moet je niet denken dat het werk niet doorgaat.’ Uit de samenkomsten groeide een zendingsgemeente. En team Guinee is weer op sterkte. Voor veel vacatures geldt dat God mensen stuurde uit onverwachte hoek. Zij bleken voorbereid voor een bepaalde taak. Bij sommigen ging de zendingsliefde branden toen ze als kind hoorden vertellen over onbereikte zielen. Anderen wisten zich geroepen in een uitzendingdienst of tijdens een zendingdag. Hun levensbagage gaat mee. Carina: ‘Werkers komen hier als ondernemer, hulpverlener of docent binnen. Vraag je of dit de weg is die de Heere met jou voorheeft?’ ✦

Bij de voorbereiding op en bevestiging in het ambt van predikant heeft ds. Jorge Chancay (m.) de ervaring en het onderwijs van een zendingspredikant moeten missen (foto februari 2022).

Tramites

Een wijziging in het systeem kan in Ecuador veel frustratie opleveren.

T'ramites'. Dat woord kent iedere zendingswerker die werkt of gewerkt heeft in Ecuador. Volgens Google Translate betekent het: formaliteiten. En inderdaad, formeel met regels omgaan probeert de overheid wel. Of het proces ook soepel verloopt, is een heel ander verhaal.

De geldstroom van ZGG in Nederland naar het team in Ecuador loopt via een grote Ecuadoraanse bank, de Banco Pichincha. Tot afgelopen maart kon ik de administratie van het team in twee dagen per maand regelen en ging ik met veel plezier achter de laptop zitten. Maar sinds april heeft de bank een heel nieuw systeem in gebruik genomen. En dan wordt de geveerde 'tramite' actueel.

Ik ben nu drie maanden en heel veel frustratie, telefoontjes en gesprekken verder, en zelfs met de hulp van een Ecuadoraanse accountant was het een dag werk om het systeem werkend te krijgen. Geduld en veel liefde zijn karaktereigenschappen die bij 'tramites' goed van pas komen.

Het is menselijk om boos te worden en je 'rechten' op te eisen, maar de Bijbel leert ons iets heel anders. In Romeinen 12 vers 12 staat: 'Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.' Dat is wat van ons zendingswerkers verwacht wordt, ook bij 'tramites'. +

Inkomsten uit de gemeenten apr-mei 2025

Gemeenten in classis Goes	11.182
Gemeenten in classis Middelburg	21.168
Gemeenten in classis Tholen	4.827
Gemeenten in classis Dordrecht	26.628
Gemeenten in classis Ridderkerk	6.326
Gemeenten in classis Rotterdam	27.660
Gemeenten in classis Amsterdam	2.318
Gemeenten in classis Gouda	26.099
Gemeenten in classis Utrecht	19.708
Gemeenten in classis Barneveld	17.015
Gemeenten in classis Kampen	15.971
Gemeenten in classis Rijssen	4.973
Overige giften	49.391
	233.266

Landelijke en regionale inkomsten

Giften bedrijven	5.575
Opbrengsten postzegels/munten e.d.	115
 Bodegraven	4.510
 Waarde	657
 De Mors, Rijssen	35.000
 De Oude Molen, Opheusden	10.800
 Ramsjburg, Middelburg	100.000
 Waardevol, Barneveld	20.000
 De Cirkel, Tricht-Geldermalsen	1.000
 Kringloop Werkendam	20.000
 De Boekenzaal, Zeist	2.500
Voorjaarsactie	8.842
Nalatenschappen	10.764
Zendingsdag	7.135
	€ 226.898

Totale inkomsten periode € 460.164

- Inkomsten oud papier
- Boekwinkel
- Inkomsten kringloopwinkels

‘N bata mɔɛ, ik heb het gehoord’

Lectuurwerker
Mariëlle Heidekamp
maakt zich de
Mogofincultuur steeds
meer eigen

GUINEE

Leren hoe de Mogofin
in Guinee leven is
veelomvattend. Mooie
momenten worden
afgewisseld door
zweetdruppels en lastige
omstandigheden. Mariëlle
Heidekamp hoopt de
opgedane kennis in te
zetten bij het leatuurwerk
waarvoor zij is uitgezonden.

Tweeënhalp jaar geleden is Mariëlle Heidekamp naar Guinee uitgezonden als lectruurwerker. Zij heeft sindsdien onder de Mogofin geleefd om de taal en cultuur te leren kennen. Het is wennen bij haar eerste verlot in Nederland. Mariëlle: 'De eerste bekende op straat wilde ik op de Guineese manier groeten. Dan zak je iets door je knieën om een oudere persoon te eren. Maar dat hoeft in Nederland natuurlijk niet.' In de winkel duizelt het Mariëlle van alle soorten brood. 'In Garama is de enige keus: wel of geen brood. Verder valt op dat iedereen hier haast heeft.'

Afhankelijk

Veel heeft Mariëlle al geleerd over het leven in Garama. 'Het is echt anders wat betreft het maken van plannen. Ik denk er steeds bij: voor zover het doorgaat. Want iemand kan zomaar een afspraak afzeggen vanwege een begrafenis. Bij een overlijden vindt de begrafenis dezelfde dag nog plaats en dan ligt alles stil.' De omstandigheden in Guinee dwingen tot afhankelijkheid. Mariëlle: 'Soms is de pomp voor drinkwater kapot, soms de

auto. Het is als bij de woestijnreis: vandaag geeft de Heere wat nodig is. Zorgen over morgen moet ik leren loslaten, overgeven. De Heere is morgen nog Dezelfde. Dat geeft houvast. In Filippenzen 4 las ik, dat God door de Heere Jezus al onze nooddrift vervult uit Zijn rijkdom. Dan hoeven we ons geen zorgen te maken.'

'Het is als bij de woestijnreis: vandaag geeft de Heere wat nodig is.'

Beleefd

Bij cultuurstudie hoort op bezoek gaan bij dorpelingen. Even vaak ontvangt Mariëlle bezoek. 'Wanneer ik thuis ben, komen er geregeld mensen aan. Bijvoorbeeld om te vertellen dat er iemand ziek is. Of om over een probleem te praten. Soms wil ik echt even geconcentreerd werken. Dat vertel ik tegen de waker, degene die voor het huis en erf zorgdraagt. Hij kan dan zeggen hoe laat ik weer beschikbaar ben. Laten weten dat het niet schikt? Dat kan hier alleen heel beleefd. Je kunt zeggen: 'N bata mœ, ik heb het gehoord.' Dit betekent: ik ga erover nadenken, ik neem het mee. Wil je er liever een andere keer over doorpraten, dan accepteert men dat wel.'

Gemeenschap

Bij cultuurstudie hoort ook meedoen met het leven van de mensen. In het dorp waar Mariëlle voor taalstudie logeerde, speelt het leven zich vooral buiten af.

Mariëlle Heidekamp heeft inmiddels veel geleerd over het leven in Guinee.

‘De vrouwen zijn ’s morgens al vroeg met de bezem in de weer. Vegen is nodig; er is veel stof. Daarna warmen ze de rijst van gisteren op. Ze laten de geiten uit hun hokje zodat die kunnen rondscharrelen. Verder kosten de was en het koken veel tijd. Na de maaltijd moeten ze weer vegen. Afval, zoals graatjes uit het eten, laat men namelijk op de grond vallen.’
De gemeenschap is belangrijk. ‘De meeste bezigheden doen de inwoners samen. Gaat de buurvrouw olienoten bewerken, dan komt iedereen helpen. En deze buurvrouw helpt weer bij een klus van een andere buurvrouw.’ Ook naar de rijstvelden en de stenenbakkerij is Mariëlle mee geweest. ‘Dat is een lange dag hard werken in de warme zon.’

Geesten

De islam is in Guinee vermengd met animisme. ‘Angst voor boze geesten is door het hele leven verweven. Bij een

‘Kinderen dragen om hun middel touwtjes met koranteksten om hen te beschermen.’

besnijdenis schiet iemand met een geweer in de lucht om de geesten weg te jagen. Laat je een slipper ondersteboven liggen, dan legt een ander hem gauw goed. Want aan de onderkant zitten slechte dingen. Kinderen dragen om hun middel touwtjes met koranteksten om hen te beschermen.’ Onder deze mensen komt het Woord, door middel van zendingswerkers. Op de cité, het erf, eet Mariëlle samen met de waker en de werkers. ‘Ik spreek een gebed uit, nu nog in het Frans, of het Onze Vader in het Mogofin. Na het eten lezen we een stukje uit een vertaald bijbelboek. Mensen genieten van de bijbelse verhalen, zoals uit Genesis.

Daarin is veel wijsheid, bijvoorbeeld over het huwelijk. We hebben het boek Lukas al uitgelezen. Het zijn mooie momenten met elkaar.’

Lectuurwerk

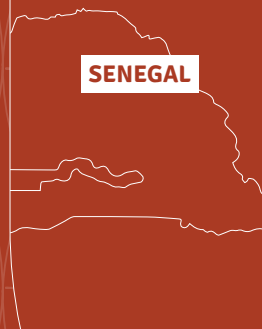
Mariëlle is uitgezonden als lectruurwerker. In het team is behoefte aan dunne boekjes, bijvoorbeeld met alle verhalen over Abraham. Na het inspreken van een boekje kan dit in audiovorm worden uitgegeven. Elk jaar is er ook een nieuwe kalender met bijbelteksten nodig. Daarnaast is materiaal voor kinderen gewenst. Mariëlle is van plan vertaalde bijbelteksten op melodie te zetten.* ‘Ingewikkeld is het wel, want het Mogofin is een toontaal. In de toekomst kan Psalm 34, ‘Komt kinderen hoort naar mij’, wellicht op een kinderclub worden gezongen.’
Team Guinee wil ook folders gaan maken met een verwijzing naar een website voor de Mogofin. ‘Op die site staat informatie over alfabetisering, maar je kunt er ook vertaalde bijbelboeken lezen of luisteren. Binnen de Mogofingemeenschap, die groter is dan alleen in Guinee, zijn zo veel mogelijkheden om te evangeliseren.’

*Zie pagina 38

Koken neemt in Guinee veel tijd in beslag.

Een betere toekomst

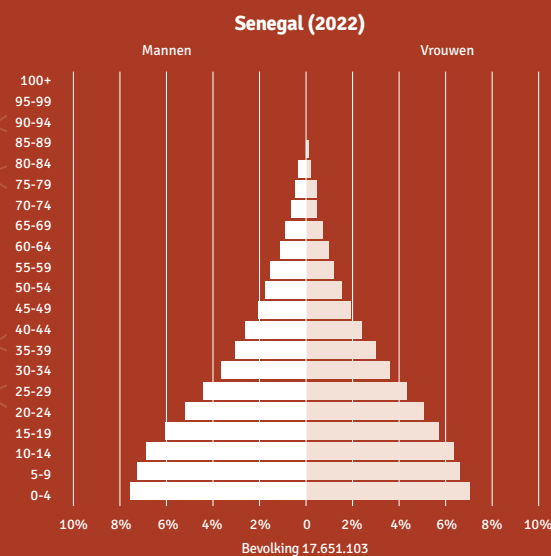
Stel dat uw wieg in Senegal stond in plaats van in Nederland. U zou dan geboren zijn in een land met veel kinderen en jongeren. De levensverwachting van mensen in Senegal ligt rond de 69 jaar. De gemiddelde leeftijd in dit land met 18 miljoen inwoners (2023) ligt rond de 20 jaar. Ter vergelijking: in Nederland is de levensverwachting 81,9 jaar en de gemiddelde leeftijd 42,6 jaar.

Bevolkingsgroepen

Er zijn in Senegal veel etnische bevolkingsgroepen. De Wolof (41%) vormen de grootste groep. Daarnaast zijn er de Fulani (34%), Serer (15%), Diola (5%), Mandingo (4%) en nog een aantal kleinere groepen. De kleinere groepen voelen zich weleens onderdrukt door de grote Wolof gemeenschap. In de provincie Casamance heeft dit in het begin van deze eeuw voor gewapende conflicten gezorgd. Sinds 2004 is er officieel vrede tussen de rebellen en het leger van de overheid.

Bootjes

Het leven is voor veel jonge mensen in Senegal niet gemakkelijk. Het lukt niet altijd om werk te vinden of hun baan te houden. Onder de jongere generatie leeft de hoop dat in Europa een betere toekomst te vinden is. In de afgelopen jaren hebben heel wat jonge mannen de overtocht gewaagd om hun geluk te zoeken op de Canarische eilanden of in Spanje. De reis in de vaak kleine bootjes op de grote oceaan loopt niet altijd goed af. Mensen overlijden door een gebrek aan eten en drinken aan boord. Soms is het

bootje uit de koers geraakt en komen de opvarenden nooit op hun bestemming aan. De reizigers die veilig aankomen en succes hebben in Europa kunnen hun familie financieel steunen. Het levert hen een hoge status op bij familie en vrienden. Er is ook een groep Senegalezen die terug moet keren zonder succes. Schaamte is dan hun deel.

Hoop

Door middel van zendingswerk wordt het Woord gedeeld onder mensen die het nog niet kennen. Gods Woord, dat de geschiedenis verhaalt van Jezus en de discipelen in het scheepje op het meer van Galilea. Door Jezus is er gegronde hoop op redding. Bidt u voor de start van zendingswerk in Senegal, zodat ook daar mensen hun redding van de Heere Jezus verwachten? →

Op zoek naar de onbereikte

Pionierszending in Coliah bestaat voor Hanneke van der Blonk vooral uit gesprekken met mensen

Eerst was ze 'de loslopende vreemdeling die de hele omgeving verkende'. Nu staat ze bekend als 'leerkracht van de Franco-Arabische school'. Inwoners van Coliah hebben meer vertrouwen in Hanneke van der Blonk nu ze een taak in de dorpsgemeenschap vervult.

H

Hanneke van der Blonk is sinds 2019 werkzaam in Guinee. Ze doet pionierszendingswerk in Coliah, een dorp in een islamitische plattelandsomgeving.

Hoe begin je zendingswerk in een dorp?

'Ruim zes jaar geleden begonnen Marlieten Voorde en ik het werk in Coliah. Negen jaar voor onze komst heeft Elbert Kroon een aantal jaar namens ZGG in

Coliah gewerkt. Hij heeft toen relaties opgebouwd en een basis van vertrouwen gelegd, waar wij op voort konden bouwen.'

Is vertrouwen belangrijk?

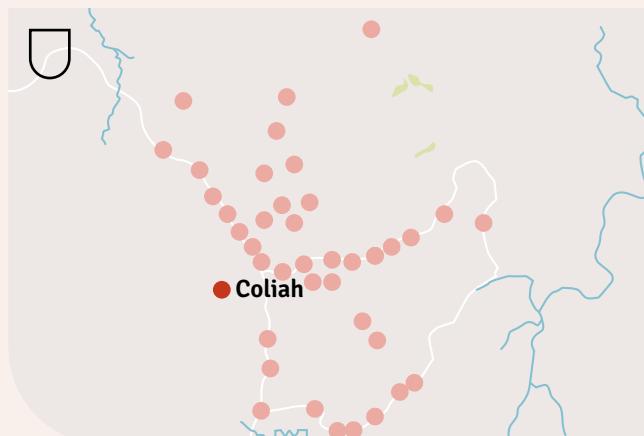
'In Guinee zijn de mensen vriendelijk en open, maar onderhuids zit veel wantrouwen. Vertrouwen winnen kost tijd. Wantrouwen ontstaat door angst. In Coliah is er duidelijk sprake van een angstcultuur. En als vreemdeling hebben je woorden weinig waarde. Wij hebben tegenwerking ervaren door bepaalde vormen van tovenarij. We kregen bijna dagelijks bezwoerde pinda's. Pinda's waarover geblazen en gefluisterd was. We hebben ze in vertrouwen op de Heere Jezus gewoon opgegeten.'

Hoe kun je vertrouwen winnen?

'Vier dingen hebben ons daarbij geholpen:

1. *Aansluiten bij een lokale familie.* We kregen een Guineese vader en moeder en andere 'familie' Onze Guineese

In veel dorpen rond Coliah zijn zendingswerkers langsgeweest met kalenders en Bijbels.

vader is verantwoordelijk voor ons en voor onze veiligheid. Tegelijk zijn wij verantwoording aan hem schuldig van wat we doen. Dit geeft sociale controle, maar is meteen ook heel waardevol voor onze veiligheid.

2. *Een taak in de dorpsgemeenschap.* Ik werk als leerkracht op de islamitische basisschool van Coliah. Vanaf het moment dat ik daar ging werken, konden ze me plaatsen. Eerst was ik bij wijze van spreken 'de loslopende vreemdeling die de hele omgeving verkende' en nu ben ik 'leerkracht van de Franco-Arabische school'.

Voor Hanneke van der Blonk is het gesprek met de onbereikte de kern van haar werk.

'We merken steeds dat het de Heere is Die onverwachte openingen geeft en Hij werkt altijd weer verrassend.'

3. *Eren van oudsten/gezagsdragers.* We hadden bewust aandacht voor de oudsten, oudere mensen en imams van het dorp, door met hen als eerste een relatie op te bouwen.
4. *Transparant zijn.* We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. We vertelden dat we volgelingen van Jezus zijn en dat we gekomen zijn met de Heilige Boeken in hun eigen taal.'

Kun je vertellen hoe jullie deze zaken in de praktijk brengen?

'Het hele Araponkagebied was onbereikt. We merken steeds dat het de Heere is Die onverwachte openingen geeft. Hij werkt altijd weer verrassend. Eén à twee keer per

jaar bezoeken we andere dorpen in het gebied. We gaan met de auto op pad en beginnen bij de imams die meestal onder de boom naast de moskee zitten. We brengen kalenders en verkopen Bijbels en audiobijbels. We nemen tijd voor gesprekken en praten net zo lang over koetjes en kalfjes tot iemand een serieuze vraag begint te stellen: 'Jullie geloven dat Jezus de Zoon van God is, hè!' In de praktijk begin ik eigenlijk nooit zelf zo'n gesprek. Maar ik probeer wel beschikbaar te zijn door de indruk te geven dat ik alle tijd heb. En als er iets te vieren valt en we mogen het zelf organiseren, geeft dat ons de ruimte om zelf het Evangelie te delen in alle openheid. We lezen de Bijbel ook voor aan mensen die daar om vragen. Vaak komen kinderen op onze veranda. Wij leren hen bijbelteksten. Ook zingen we met hen bijbelteksten die we op muziek hebben gezet. De kinderen zingen deze bijbelse liederen op straat en thuis, zodat de andere familieleden ze automatisch ook leren.'

Welke moeilijkheden ervaar je in je werk?

'De meeste dilemma's ervaar ik als ik in

gesprek ben met mensen die nog nooit het Evangelie gehoord hebben. Hoe kun je ooit uitleggen aan mensen wat licht is als ze alleen maar donkerheid kennen? Hoe spreek je over genade als het woord genade in hun taal een totaal andere gevoelswaarde of betekenis heeft? Of als mensen denken dat ze de schuld tegenover God kunnen betalen door gebed en vasten, maar dat de schuld tegenover hun naaste niet weggenomen kan worden?'

Wat is voor jou de kern van je werk in Coliah?

'Er komt veel kijken bij het zendingswerk, maar uiteindelijk is het in gesprek gaan met de onbereikte voor mij toch de kern van het werk. En dan maakt het in feite helemaal niet uit wat ik aan het doen ben. Of ik nu lesgeef of theedrink of een huis aan het bouwen ben, overal ontstaan die gesprekken. Gesprekken die je niet kunt organiseren of plannen, maar die je gegeven worden. Het doel van ons werk is om Gods Woord bij de mensen te brengen. Het mooiste is dan ook als we samen Gods Woord mogen lezen en bespreken.' ♦

GUINEE

Zingen met de Mogofin

D

De stem van de man in het wit die in de deuropening van het gebedshuis staat, klinkt over het dorp. Zelf loop ik naar huis over de enige brede zandweg die het dorp rijk is. De gebedsoproep alweer. Het is dus 14.00 uur, of salifana zoals de mensen het hier zeggen. Even sta ik stil en luister. Hij gebruikt duidelijk zijn zangstem, niet zomaar een luide spreekstem. En er is ook wel een bepaalde melodelijn te ontdekken in zijn gebedsoproep. Van verschillende kanten komen mensen aanlopen die op het plein naast het gebedshuis hun rituele reinigingshandelingen gaan doen. Trouwe gehoorzaamheid, die men vijf keer per dag uitvoert. Wat is nu de diepste reden voor deze mensen om te komen? Allah eren? Zelf genoeg goede daden binnen halen voor een grotere kans om de hemel binnen te mogen? Willen ze hun levensvragen in het gebed bij Allah brengen?

Mijn gedachten dwalen verder. Wat zou het mooi zijn als we hier ook een gebedshuis hebben waar de mensen naartoe komen om Jezus Christus te zoeken, Hem te aanbidden, eren en loven voor Zijn grote genade! Maar welke klanken zullen daar dan klinken? Er bestaan in het Mogofin nog geen christelijke liederen. Er zijn wel plannen om daarmee aan de slag te gaan. Hoe zullen die klinken?

In deze rubriek beschrijven zendingswerkers een situatie op het veld die uitnodigt tot reflectie.

Gaan ze lijken op de melodische gebedsoproep die ik zojuist hoorde? Of zullen de eerste christenen, die hier hopelijk komen, dat te veel vinden lijken op islamitische melodieën? Misschien moeten het juist melodieën worden die passen bij hun culturele muzikale uitingen. Hoe klinken die dan? Zal men dat dan wel eerbiedig genoeg vinden voor het zingen tot eer van God?

Ik loop verder met vele vragen om over na te denken. Maar één ding weet ik zeker: de volken zullen U, o God, loven, de volken altemaal zullen U loven, ook uit de Mogofin! Voor Gods troon zullen ze meezingen. Hoe heerlijk zal dat klinken... ✦

OMKEERBOEK

Het Woord wereldwijd

Woorden en daden. Het zendingsbevel van Christus krijgt handen en voeten in het zendingswerk van vandaag. Waar komt dat zendingsbevel eigenlijk vandaan? En wat is een bijbelse lijn voor de uitvoering van het werk?

zgg.nl/webshop

COLOFON

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendingscommissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.700 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. ISSN: 0167-2428.

Kostenindicatie per jaargang € 3,00 en bij postbezorging € 9,00. Voor alle data geldt D.V. © 2025 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie

Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer

Eindredacteur: Robbert Boot

Redactiesecretaris: Hanneke van Eckeveld

Redactieleden: Leanda van Dam, Jacqueline van den Dool, Eric van Eck, Elbert Lindhout, Marieta Plattèl, Dorenda de Raaf, Marwim Schultz, Evelien Smit

Redacteur Kinderkrant: Marja van der Jagt

Ontwerp en realisatie

BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Adres ZGG

Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden

T 0348-489950

I www.zgg.nl E info@zgg.nl

Gesproken versie

Moeite met lezen? *Paulus* is verkrijgbaar in gesproken vorm bij de CBB.

Informatie en bestellen:

CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo

T 0341 56 54 77

E klantenservice@cbb.nl

Giften

Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of

NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending Gereformeerde Gemeenten.

Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 0026.91.255). Giften zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: www.zgg.nl/anbi.

Testamenteaire beschikkingen en periodieke schenkingen

Testamenteaire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: www.zgg.nl/nalaten.

Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via www.zgg.nl/schenken.

*'Laat je je kinderen nog logeren
in je ouderlijk huis, als je weet
dat occulte machten daar zo'n
invloed hebben.'*

Willemien van Schothorst ziet
de worsteling die gemeenteleden in Albanië
kunnen ervaren in hun familiekring.

pagina 10

Paulus

Zendingsblad van de Gereformeerde Gemeenten